

Vervolgstappen in het vmbo- stelsel

Landelijke studiedag PIE en M&T
Donderdag 17 oktober 2024

Aanleiding 'vernieuwd vmbo' (2016)

Sinds de invoering van het vmbo in 1999 is regelmatig gesleuteld aan het vmbo, maar vanaf 2010 groeide de noodzaak voor een grote stelselherziening:

- Teruglopende leerlingenaantallen (met name noordoost-Nederland, Zeeland en Zuid-Limburg)
- Vergrijzing van de Nederlandse (beroeps)bevolking
- Groeiend lerarentekort (met name in de Randstad)
- Teveel smalle niet-rendabele opleidingen
- Snel veranderende arbeidsmarkt

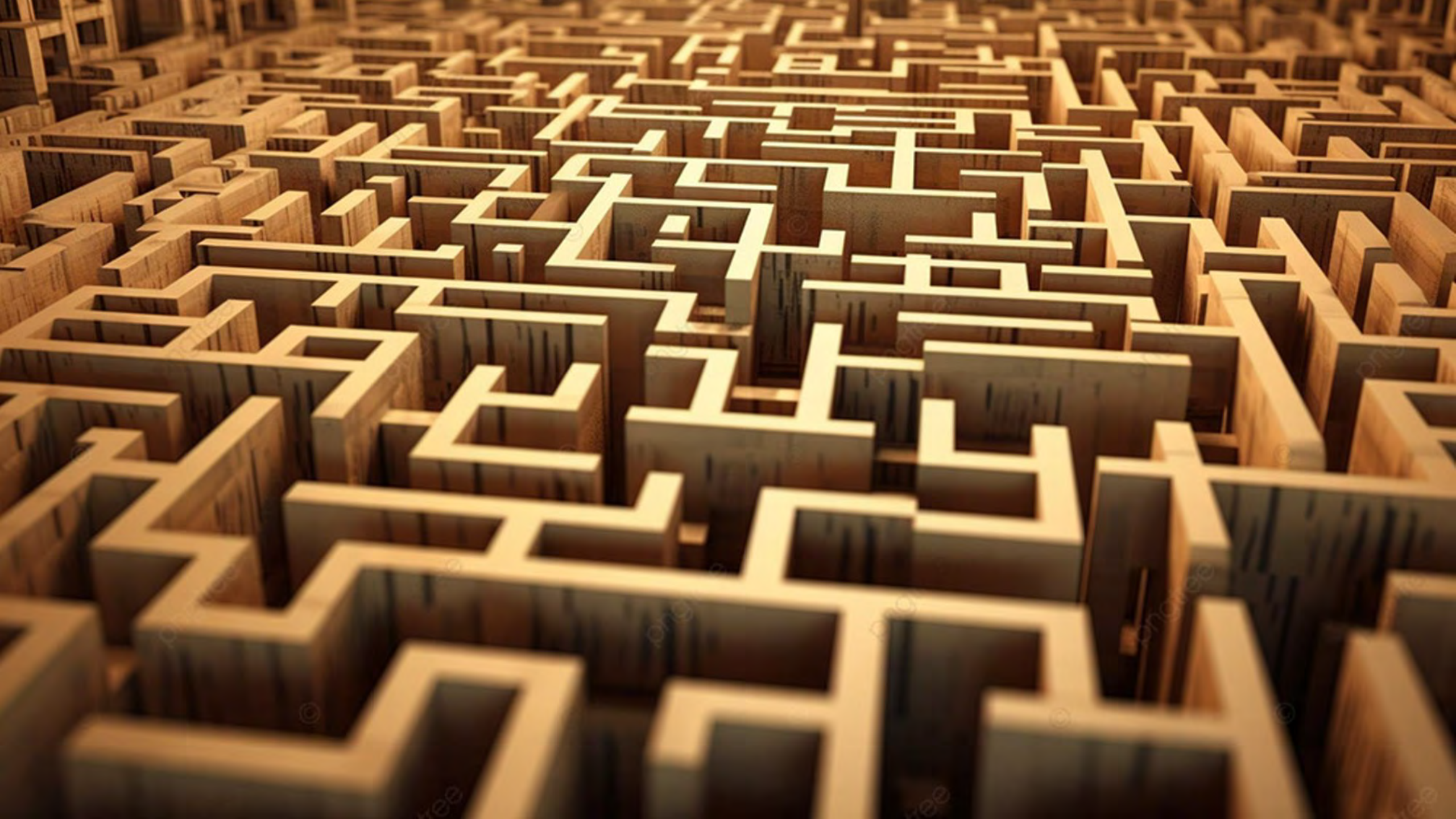
Recente signalen

- Advies Onderwijsraad (2015): clusteren van de leerwegen en profileren van vakmanschap
- Monitor vernieuwing vmbo (2016-2023): vernieuwing heeft niet tot beter organiseerbaar en betaalbaar onderwijs geleid.
- Rapport SPV (2022): vmbo in huidige vorm loopt tegen haar grenzen aan.
 - Algemeen: meer behoefte ruimte en flexibiliteit.
 - Curriculum: de profielen moeten geclusterd worden
- Rapport SPV (2023): vijfjarig vmbo met een driejarige bovenbouw inclusief afsluitende startkwalificatie
- Rapport *IBO Toekomstbestendigheid van het MBO* (2023): versterk de oriënterende functie van het vmbo en onderzoek alternatieven.

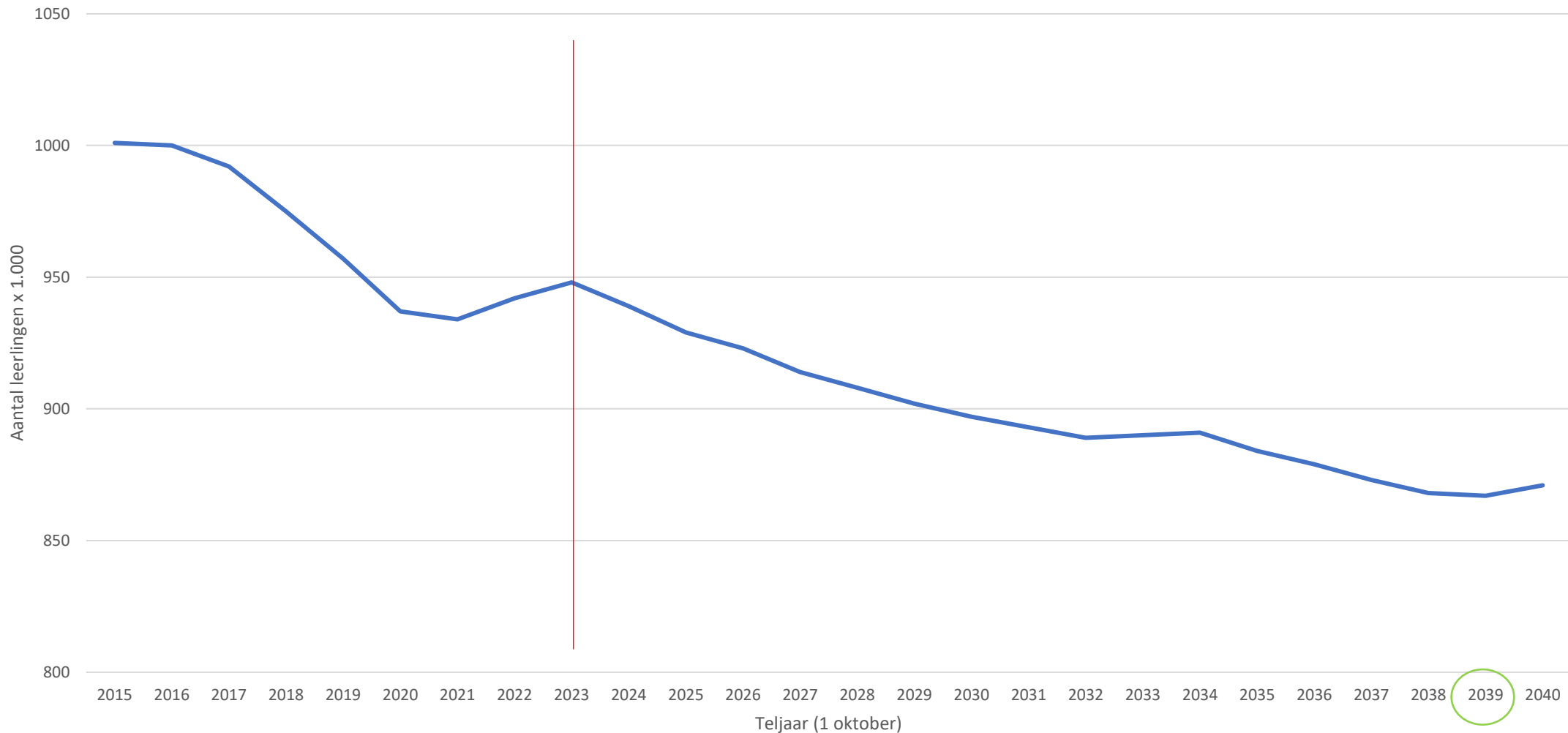
Uitdagingen in het vmbo-stelsel

- Teruglopende leerlingenaantallen (met name noordoost-Nederland, Zeeland en Zuid-Limburg)
- Vergrijzing van de Nederlandse (beroeps)bevolking
- Groeiend lerarentekort (met name in de Randstad)
- Veranderende leerlingenpopulatie
- Weinig waardering voor praktijkgericht onderwijs
- Structurele aandacht noodzakelijk voor de aansluiting onderwijs-veranderende arbeidsmarkt
- Het onderwijs is niet in staat om alle tekorten in de tekortsectoren op te vangen
- Sinds invoering wordt het vmbo-stelsel steeds verder uitgebouwd

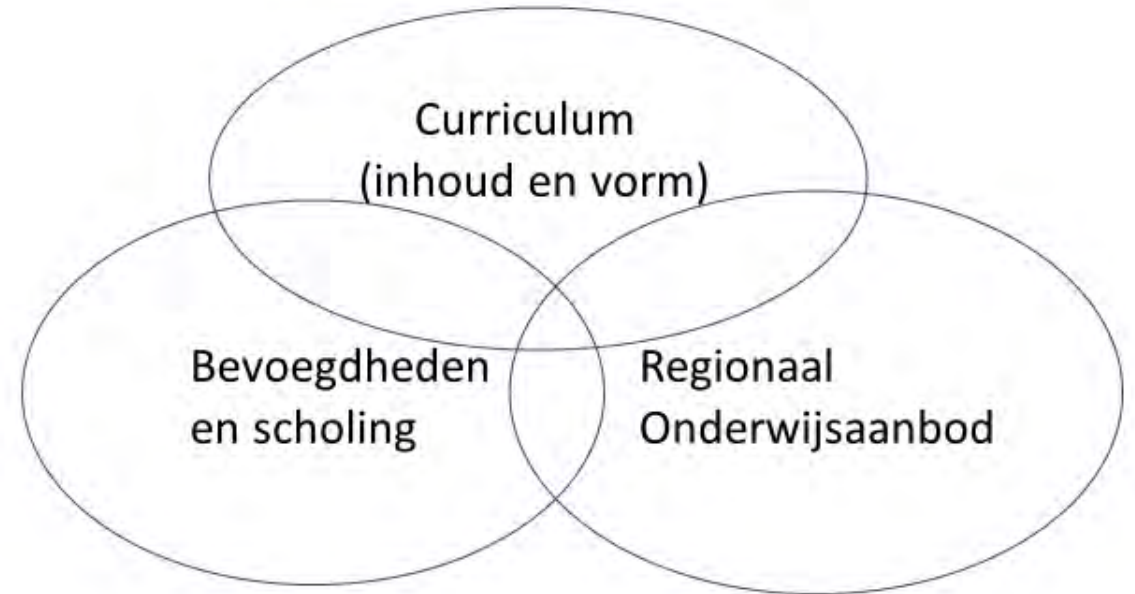
Sterk dalende leerlingenaantallen tot 2039

Het huidige vmbo-stelsel is niet bestand tegen de uitdagingen

Noodzakelijk om opnieuw na te denken over een meer toekomstbestendig vmbo

- Oriënterend
- Organiseerbaar
- Cyclisch curriculumonderhoud
- Beroeps- en/of praktijkgerichte context

Maatregelen tot nu toe

Sinds de invoering van de profielen en keuzevakken in 2016 zijn verschillende maatregelen genomen om het vmbo te versterken:

- Sterk techniekonderwijs (2018-2024)
- Doorstroomrecht vmbo-havo (2020)
- Experiment BWI/PIE (2022-2028)
- Ontheffing van diverse voorgeschreven profielgebonden vakken (2022 e.v.)
- Klein onderhoud beroepsgerichte profielen (E&O*, BWI, PIE, M&T, MVI, G, HBR, Z&W en D&P) (2022-2025)
- Invoering vrijwillige praktijkgerichte vakken in vmbo gl/tl (2020-2024)
- Aanpassing conversietabel i.v.m. invoering pgps vmbo tl/tl (2024)
- Experiment oriëntatiejaar pgps leerjaar 3 (2023-2028)

Maar dit is nog niet voldoende voor een toekomstbestendig vmbo.

Overgangstijdlijn van de beroepsgerichte profie								
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
erhoud	Actualiseren examenprogramma			Eerste cspe nieuwe stijl	Laatste cspe oude stijl			
oud		Actualiseren syllabus	Actualiseren examenprogramma			Eerste cspe nieuwe stijl	Laatste cspe oude stijl	
ud		Actualiseren syllabus	Actualiseren examenprogramma			Eerste cspe nieuwe stijl	Laatste cspe oude stijl	
d		Actualiseren syllabus	Actualiseren examenprogramma			Eerste cspe nieuwe stijl	Laatste cspe oude stijl	
		Actualiseren syllabus	Actualiseren examenprogramma			Eerste cspe nieuwe stijl	Laatste cspe oude stijl	
		Actualiseren syllabus		Actualisere n examenpro gramma		Eerste cspe nieuwe stijl	Laatste cspe oude stijl	
		Actualiseren syllabus		Actualisere n		Eerste cspe	Laatst	

Regeerprogramma

- “We versterken en herwaarderen het praktijkgerichte onderwijs, bijvoorbeeld met de structurele verankering van de praktijkgerichte havo, die zich onder andere op techniek en technologie richt.
- En we onderzoeken wat scholen en docenten nodig hebben wanneer zij praktijkgericht willen werken.
- We actualiseren het vmbo-curriculum en maken het vmbo zo toekomstbestendiger.”

De eerste vervolgstappen (2024-2032)

In de Kamerbrief van 7 juni 2024 en tijdens het commissiedebat van 27 juni zijn verschillende concrete vervolgstappen genoemd. De voornaamste zijn:

- Wetstraject invoering beroepsgerichte bevoegdhedenclusters
- Vrijwillige fase pgps in vmbo gl/tl (2024-2028)
- Verkenning naar de beroepsgerichte profielen in verschillende scenario's, met een speciale rol voor M&T (2024-2026)
- Verduurzaming Sterk techniekonderwijs 2025-2029
- Wetsvoorstel schrappen opheffingsnormen vbo-licenties (2024 e.v.)
- Pilot bredere programma's in de onderbouw vo
- Nadere uitwerking van vijfjarig vmbo (najaar 2024)

Hoe komt het vmbo er uiteindelijk uit te zien?

Vragen?

Susanne Dallinga – s.j.dallinga@minocw.nl

Jeroen de Weger – j.deweger@minocw.nl